

ВИРІШЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

15 - 16 лютого 2024

ПОЛТАВА

Матеріали ІХ
Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет – конференції

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра паразитології та
ветеринарно-санітарної експертизи

УДК 636.09

Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині:

матеріали ІХ Всеукраїнської
науково-практичної

Інтернет – конференції

(15 – 16 лютого 2024, м. Полтава).

Полтава: ПДАУ, 2024. – 187 с.

Редакційна колегія:

Євстаф'єва В. О.,

д. вет. н., професор;

Корчан Л. М.,

к. вет. н., доцент;

Мельничук В. В.,

д. вет. н., доцент;

Михайлютенко С. М.,

к. вет. н., доцент;

Щербакова Н. С.,

к. вет. н., доцент;

Долгін О. С.,

завідувач лабораторії паразитології.

Збірник містить матеріали

ІХ Всеукраїнської науково-практичної

Інтернет – конференції

«Вирішення сучасних проблем у

ветеринарній медицині»

з актуальних напрямів сучасної

ветеринарії.

*Відповідальність за зміст і достовірність
публікацій несуть автори.*

Відповідальний за випуск:

к. вет. н. Корчан Л. М.

© ПДАУ, 2024

Євстаф'єва В. О., Долгін О. С., Мельничук В. В.	
Протипаразитарна ефективність препаратів за трихуриду собак	86
Євстаф'єва В. О., Петруненко А. П.	
Рівень закліщеності виробничих приміщень дерманісусними кліщами на території птахівничих господарств	89
Зубенко О. В., Коренєва Ж. Б., Мазовська С. В., Островська А. В.	
Сезонна та вікова динаміка еймеріозної інвазії у курчат в умовах дрібних фермерських господарств	92
Іовенко А. В., Кот С. П.	
Хронічна виснажлива хвороба (огляд)	94
Кітichenко А. С.	
Сезонна динаміка токскаррозу собак	96
Коваленко С. О.	
Поширення хоріоптозу великої рогатої худоби у приватних господарствах Лубенського району	98
Конє М. С.	
Лікування та профілактика дерматомікозів у котів в умовах ветеринарної клініки ТОВ «Біоцентр» міста Полтава	102
Корчан Л. М., Корчан М. І.	
Застосування вушних мазей за отодектозу у котів і собак	104
Корчан Л. М., Корчан М. І., Таранюк А. О.	
Застосування препарату «Трематозолу» за дикроцеліозу корів	106
Корчан Л. М., Корчан М. І., Холод К. О.	
Застосування препарату «Мільпро для котів» за спонтанного дипілідіозу тварин	108
Корчан Л. М., Самойленко А. О.	
Застосування препарату «Мільпрозон для собак» за спонтанного токсокарозу собак	110
Котелевич В. А., Гуральська С. В., Гончаренко В. В.	
Корисні властивості та якість і безпечність продуктів бджільництва	112
Кручиненко О. В., Калюжний Н. В.	
Поширення отодектозу й ктеноцефальозу у котів (огляд)	116
Кручиненко О. В., Латухін О. Є.	
Порівняння копроовоскопічних методів діагностики за трематодозів великої рогатої худоби	119
Люлін П. В.	
Кишкові паразитоценози курей промислових птахогосподарств	122
Ляхович Л. М., Петренко А. М., Костюк І. О., Петренко А. В., Клиновська А. А., Коваленко В. С., Салтовець Є. Г.	
Динаміка яєчної продуктивності та летальності свійських курей при спонтанній еймеріозній інвазії в умовах міні-ферми	125
Мележик А. В.	
Особливості вікової динаміки акарозів собак	128
Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Шепітько А. Д.	
Історико-ретроспективний аналіз вивчення кліщів роду <i>Demodex</i>	131

ІСТОРИКО-РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ВИВЧЕННЯ КЛІЩІВ РОДУ *DEMODEX*

Мельничук В. В.,

д. вет. н., доцент,

Євстаф'єва В. О.,

д. вет. н., професор,

Шепітько А. Д.,

здобувач вищої освіти ступеня магістр

Полтавський державний аграрний університет,

м. Полтава, Україна

Актуальність проблеми. Паразити роду *Demodex* чи не найперші кліщі з родини Demodicidae, що були відкриті вченими. Вважається, що на сьогоднішній день кліщі з цього роду є достатньо вивченими, проте й нині серед науковців ведуться суперечки щодо валідності тих чи інших видів. Сучасна світова фауна кліщів роду *Demodex* нараховує понад 100 видів, і це, не враховуючи підвидових таксонів та тих, що наразі вивчаються й не віднесені вченими до жодної таксономічної категорії [1].

Перші згадки про кліща у друкованих джерелах датовані 1841 роком. Зокрема, німецький вчений Henle F. G. J. у своїй роботі зазначив, що ним було виявлено кліщів у мейбомієвих сальних залозах одного з пацієнтів [2]. Про знахідку подібного кліща у науковій роботі зазначив французький вчений Berger, зокрема паразита було виявлено у вухній сірці пацієнта [3]. Згодом, у 1842 році берлінський вчений Simon C. у своїй роботі опублікував достатньо добрий морфологічний опис цього паразита під назвою *Acarus folliculorum* [4, 5].

Назва ж *Demodex folliculorum* була запропонована у 1843 році. Саме у цей період вчений зоолог Richard Owen описав кліща, якого виділили із волосяного фолікулу людини. У своїй роботі автор зазначив де саме було виявлено паразита на тілі людини, а також схематичні зображення місця локалізації кліща й нарис морфологічної будови *Demodex folliculorum* з вентральної сторони (рис. 1) [6].

У 1844 році вперше з'явилася інформація про виявлення збудника демодекозу від собак. Зокрема, Tulk Torring продемонстрував власноруч виготовлені впродовж 1843 року мікропрепарати з кліщів, які були виявлені у папулах собаки з коростою. Ці кліщі виявилися подібними до кліщів, що були описані у 1842 році вченим Simon C з Берліну [7].

Наступним хто досконало займався питанням демодекозу був Stanley Hirst. У праці «The genus *Demodex*, Owen», що вийшла у світ у 1919 році, автор зробив на той час досить вичерпний огляд роду *Demodex*. В роботі надана інформація щодо демодекозу собак, котів, коней великої рогатої худоби, свиней та кіз, описані види паразитів, їх морфологічна будова (рис. 2) та метричні показники [8].

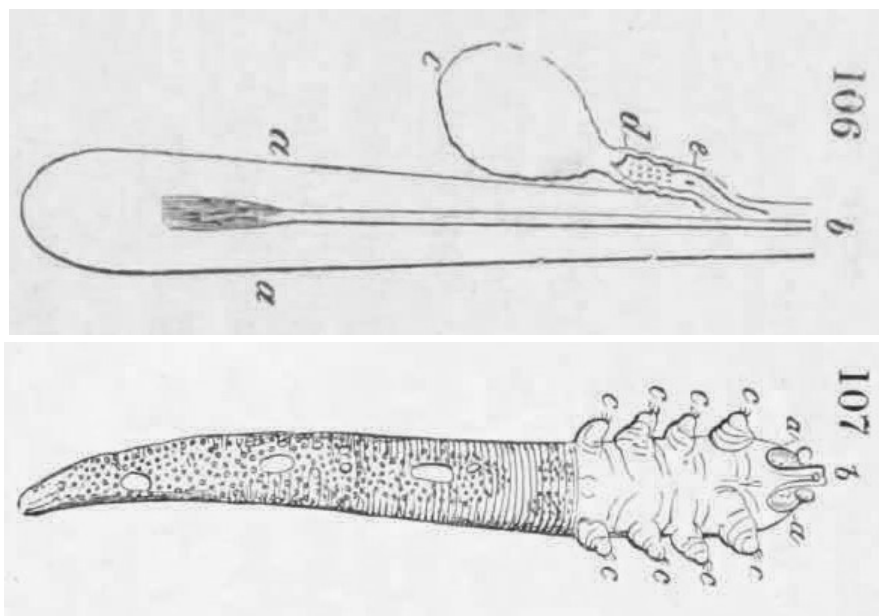

Рис. 1. Схематичне зображення місця локалізації та морфологічної будови *Demodex folliculorum* надане Richard Owen [6]

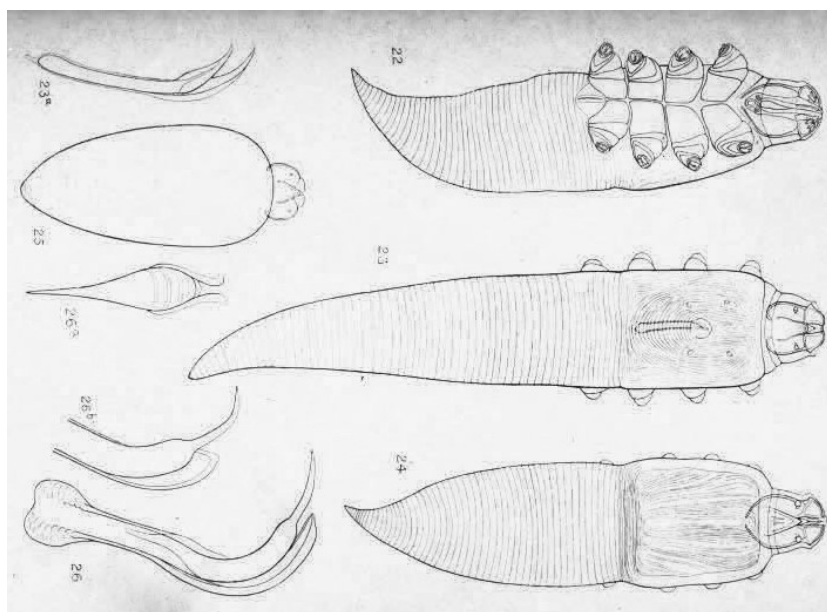

Рис. 2. Схематичні зображення Stanley Hirst морфологічної будови *D. canis* на різних стадіях розвитку з праці «The genus *Demodex*, Owen» [8]

Слід зазначити, що Stanley Hirst, акарологи з різних куточків світу вважають науковцем, який зробив чи не найбільший внесок у вивчення роду *Demodex*. Зокрема, автором було опубліковано низку праць в період з 1917 по 1923 роки, які безпосередньо чи опосередковано мали відношення до кліщів роду *Demodex* [8–15].

Починаючи з 1900 років, науковці почали приділяти великої уваги паразитам, які завдавали шкоди здоров'ю людині та тварині, що їх оточували. Відтак цей період виявився найбільш продуктивним щодо вивчення кліщів роду *Demodex*. Звісно до вивчення збудника демодекозу доклали чимало зусиль вчені з різних країн. Серед сучасних акарологів варто відмітити польських науковців, таких як Izdebska J.N., Rolbiecki L., а також Fryderyk S., які починаючи з 2004 року,

і по нині займаються кліщами роду *Demodex*. Автори описують нові види паразитів, досконало вивчають їх морфологію, біологію розвитку та поширення серед різних видів як домашніх, так і диких тварин на території сусідньої Польщі та за її межами [16–23].

Таким чином, відповідно до даних Beron P., наразі у світі офіційно нараховується 122 види кліщів з роду *Demodex*, які практично у своїй більшості є видоспецифічними постійними паразитичними організмами різних видів хребетних, включаючи й людину. З-поміж існуючих видів варто відмітити *Demodex folliculorum* та *D. brevis*, які є небезпечними для людини й мають значне поширення на території різних країн світу [1, 23].

Висновок. Кліщі з роду *Demodex* є надзвичайно поширеними паразитами на території різних країн світу, вивчення яких починається з середини XVIII століття. Сучасна фауна кліщів нараховує 122 офіційно зареєстрованих видів, проте ці дані постійно змінюються завдяки можливостям надсучасних методів детекції. Відповідно до опрацьованої літератури питання щодо фауни кліщів роду *Demodex* на території України залишається й нині актуальним та потребує подальшого вивчення.

Література

1. Beron, P. (2021). *Acarorum catalogus VIII*. Pensoft Publishers. doi: 10.3897/ab.e69591
2. Henle, F. G. J. (1841). *Demodex folliculorum*. Ber. *Vierteljahrsschrift der Naturforschenden Gesellschaft in Zürich*.
3. Berger, F. (1845). *Comptes rendus hebdomadaires des séances de l'Académie des sciences*, 20, 1506
4. Simon, C. (1842). Uber eine in den kranken und normalen Haarsacken des Menschen Lebende Milbe. *Arch. Mullers Archiv*, 218–237.
5. Aylesworth, R., & Vance, J. C. (1982). *Demodex folliculorum* and *Demodex brevis* in cutaneous biopsies. *Journal of the American Academy of Dermatology*, 7 (5), 583–589. doi: 10.1016/s0190-9622(82)70137-9
6. Owen, R., & Cooper, W. W. (1843). Lectures on the comparative anatomy and physiology of the invertebrate animals: delivered at the Royal College of Surgeons, in 1843. doi: 10.5962/bhl.title.6788
7. Tulk, T. (1844). *Demodex folliculorum*. *Annals and Magazine of Natural History*. 13, 75.
8. Hirst, A. S. (1919). Studies on acari; no. 1, the genus *Demodex*, Owen,. doi: 10.5962/bhl.title.23700
9. Hirst, S. (1917). XXIV. – Remarks on certain species of the genus *Demodex*, Owen (the *Demodex* of man, the horse, dog, rat, and mouse). *Annals and Magazine of Natural History*, 20 (117), 232–235. doi: 10.1080/00222931709486997
10. Hirst, S. (1917). LII. – On three new parasitic Acari. *Annals and Magazine of Natural History*, 20 (120), 431–434. doi: 10.1080/00222931709487031
11. Hirst, S. (1918). XI. – On four new species of the genus *Demodex*, Owen. *Annals and Magazine of Natural History*, 2 (8), 145–146. doi: 10.1080/00222931808562353
12. Hirst, S. (1921). On some new or little-known Acari, mostly Parasitic in Habit. *Proceedings of the Zoological Society of London*, 91 (2), 357–378. doi: 10.1111/j.1096-3642.1921.tb03268.x
13. Hirst, S. (1921). III. – On three new parasitic mites (*Leptus*, *Schöngastia*, and *Demondex*). *Annals and Magazine of Natural History*, 7 (37), 37–39. doi: 10.1080/00222932108632487
14. Hirst, S., (1922). *Mites injurious to domestic animals (with an appendix on the acarine disease of hive bees)*. doi: 10.5962/bhl.title.57139
15. Hirst, S. (1923). 47. On some New or Little-known Species of Acari. *Proceedings of the Zoological Society of London*, 93 (4), 971–1011. doi: 10.1111/j.1096-3642.1923.tb02216.x

16. Izdebska J. N. 2004. Species of Demodecidae (Acari, Actiniedida), new for the fauna of Poland, in common shrew (*Sorex araneus* L.). *Zoologica Poloniae*, 49 (1–4), 47–51.
17. Izdebska, J. N., Rolbiecki, L., & Fryderyk, S. (2016). A new species of *Demodex* (Acari: Demodecidae) from the skin of the vibrissal area of the house mouse *Mus musculus* (Rodentia: Muridae), with data on parasitism. *Systematic and Applied Acarology*, 21 (8), 1031. doi: 10.11158/saa.21.8.4
18. Izdebska, J., & Fryderyk, S. (2012). New data on the occurrence of *Demodex lacrimalis* (Acari, Demodecidae) of the wood mouse *Apodemus sylvaticus* (Rodentia, Muridae). *Annales UMCS, Biologia*, 67 (1). doi: 10.2478/v10067-012-0008-x
19. Izdebska, J. N., & Rolbiecki, L. (2015). A new species of the genus *Demodex* Owen, 1843 (Acari: Demodecidae) from the ear canals of the house mouse *Mus musculus* L. (Rodentia: Muridae). *Systematic Parasitology*, 91 (2), 167–173. doi: 10.1007/s11230-015-9561-4
20. Izdebska, J. N., & Rolbiecki, L. (2015). Two new species of *Demodex* (Acari: Demodecidae) with a redescription of *Demodex musculi* and data on parasitism in *Mus musculus* (Rodentia: Muridae). *Journal of Medical Entomology*, 52 (4), 604–613. doi: 10.1093/jme/tjv046
21. Izdebska, J. N., & Rolbiecki, L. (2014). *Demodex lutraen.* sp. (Acari) in European otter *Lutra lutra* (Carnivora: Mustelidae) with data from other demodecid mites in carnivores. *Journal of Parasitology*, 100 (6), 784–789. doi: 10.1645/14-532.1
22. Izdebska, J. N., & Rolbiecki, L. (2018). The status of *Demodex cornei*: description of the species and developmental stages, and data on demodecid mites in the domestic dog *Canis lupus familiaris*. *Medical and Veterinary Entomology*, 32 (3), 346–357. doi: 10.1111/mve.12304
23. Izdebska, J. N., & Rolbiecki, L. (2020). The biodiversity of demodecid mites (Acariformes: Prostigmata), specific parasites of mammals with a global checklist and a new finding for *Demodex sciurinus*. *Diversity*, 12 (7), 261. doi: 10.3390/d12070261

Бібліографічний опис для цитування: Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Шепітько А. Д. Історико-ретроспективний аналіз вивчення кліщів роду *Demodex*. Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (15–16 лютого 2024 року м. Полтава). Полтава: ПДАУ, 2024. С. 131–134.

Copyright © The Author(s). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.